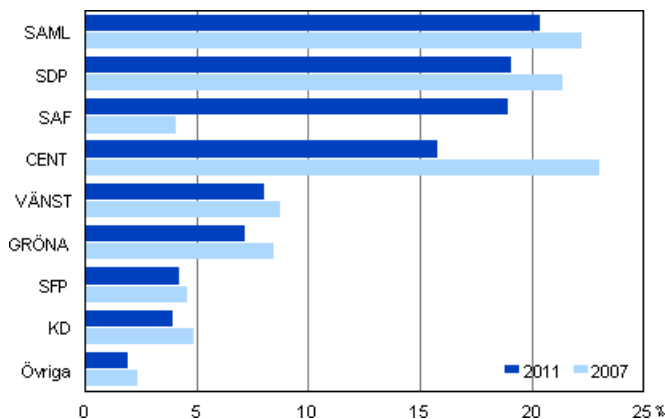

Riksdagsvalet 2011, preliminär uppgift

Sannfinländarna valets stora vinnare, Samlingspartiet landets största parti i riksdagsvalet 2011

Sannfinländarna blev valets vinnare, medan de övriga riksdagspartiernas väljarstöd minskade jämfört med föregående riksdagsval. Sannfinländarnas väljarstöd ökade med 14,9 procentenheter och partiet fick 19,0 procent av rösterna i hela landet. Detta gjorde att partiet från att ha varit landets minsta riksdagsparti nu blev landets tredje största parti. Sannfinländarnas röster medförde 34 tilläggsmandat i riksdagen. Totalt fick partiet 39 ledamöter och totalt 559 000 röster i hela landet, dvs. över 447 000 röster fler än i riksdagsvalet 2007.

Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 2011 och 2007

Centern i Finland var valets största förlorare, partiet föll från första till fjärde plats. Centern i Finland fick 15,8 procent av rösterna i hela landet. Jämfört med det föregående riksdagsvalet sjönk väljarstödet med 7,3 procentenheter. Centern i Finland fick 463 000 röster och 35 riksdagsledamöter. Partiets mandat minskade med 16 och rösterna med över 177 000 jämfört med riksdagsvalet 2007.

Samlingspartiet blev det största partiet. Samlingspartiet fick 44 mandat och 20,4 procent av rösterna. Samlingspartiet miste sex mandat och fick 1,9 procentenheter färre röster än i det föregående riksdagsvalet. I hela landet fick Samlingspartiet 598 000 röster, dvs. ungefär 18 000 röster färre än år 2007.

SDP blev landets näst största parti. SDP fick 19,1 procent av rösterna och 42 mandat, dvs. 2,3 procentenheter och tre mandat färre än i riksdagsvalet 2007. SDP fick 561 000 röster, dvs. ungefär 33 000 röster färre än i det föregående riksdagsvalet.

Vänsterförbundet fick 8,1 procent av rösterna i valet och 14 mandat. Jämfört med det föregående riksdagsvalet minskade antalet röster med 0,7 procentenheter och antalet mandat med tre. Gröna förbundet fick 7,2 procent av rösterna och tio mandat. Partiets röstetal minskade med 1,3 procentenheter och antalet mandat med fem. SFP fick 4,3 procent av rösterna i valet, dvs. 0,3 procentenheter färre än i det föregående riksdagsvalet. Partiet behöll sina nio mandat. Kristdemokraterna fick 4,0 procent av rösterna, dvs. 0,9 procentenheter färre än i det föregående riksdagsvalet. KD miste ett mandat och fick nu sex ledamöter i riksdagen. I riksdagsvalet 2011 kom inget nytt parti in i riksdagen.

Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 2011 och 2007

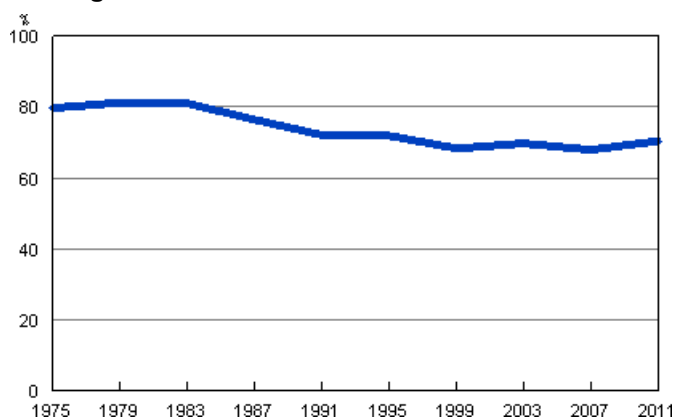
Parti	Riksdagsvalet 2011	Riksdagsvalet 2007
Samlingspartiet SAML	20,4	22,3
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	19,1	21,4
Sannfinnländarna SAF	19,0	4,1
Centern i Finland CENT	15,8	23,1
Vänsterförbundet VÄNST	8,1	8,8
Gröna förbundet GRÖNA	7,2	8,5
Svenska folkpartiet i Finland SFP	4,3	4,6
Kristdemokraterna i Finland KD	4,0	4,9
Övriga	2,0	2,4

Valdeltagandet aktivare än i det föregående riksdagsvalet

Valdeltagandet bland finska medborgare som bor i Finland var 70,4 procent, dvs. 2,5 procentenheter högre än i riksdagsvalet 2007. Valdeltagandet ökade i alla andra valkretsar förutom i Ålands valkrets. Livligast röstade man i Helsingfors valkrets, där 75,4 procent av de röstberättigade röstade. Livligare än genomsnittet röstade man också i Vasa (73,2 %), Nylands (72,9 %), Birkalands (71,5 %) och Egentliga Finlands (71,2 %) valkretsar.

Antalet röstberättigade uppgick till totalt 4 387 701 personer. Antalet röstberättigade bosatta i Finland uppgick till 4 159 857 och i utlandet till 227 844. Valdeltagandet bland utlandsfinländare var 10,7 procent, vilket är 2,1 procentenheter högre än i det förra riksdagsvalet.

Valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland i riksdagsvalen 1975–2011

Valdeltagandet i riksdagsvalen 1975–2011¹⁾

År	Finska medborgare som är bosatta i Finland %	Finska medborgare som är bosatta i utlandet %
1975	79,7	7,1
1979	81,2	6,7
1983	81,0	6,7
1987	76,4	5,8
1991	72,1	5,6
1995	71,9	6,1
1999	68,3	6,5
2003	69,7	8,8
2007	67,9	8,6
2011	70,4	10,7

1) Rösträtten hade i år 1975 utvidgats genom att rösträtt även givits finska medborgare som inte var mantalsskrivna i Finland.

Innehåll

1. Bakgrundsanalys av kandidaterna i riksdagsvalet 2011	6
1.1. Kandidater och röstberättigade efter kön i riksdagsvalet 2011	6
1.2. Utländsk bakgrund	8
1.3. Medelålder	9
1.4. Deltagande i arbetslivet	11
1.5. Familjeställning	12
1.6. Röstberättigade och kandidater efter antal barn 2011	14
1.7. Röstberättigade och kandidater efter utbildningsnivå 2011	15
1.8. Röstberättigade och kandidater efter statskattepliktiga inkomster i riksdagsvalet 2011	16
1.9. Inkomstklasser	19
2. Kommunsammanslagningar i riksdagsvalen 1983-2011	21

Tabeller

Tabell 1. Röstberättigade och kandidater efter kön och parti i riksdagsvalet 2011.....	7
Tabell 2. Andel kvinnor av röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011	8
Tabell 3. Kandidaternas medelålder efter kön och valkrets i riksdagsvalet 2011	9
Tabell 4. Åldersstruktur för röstberättigade och kandidater i riksdagsvalet 2011	11
Tabell 5. Röstberättigade och kandidater efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2011	12
Tabell 6. Röstberättigade och kandidater efter familjeställning i riksdagsvalet 2011.....	14
Tabell 7. Röstberättigade och kandidater efter antalet biologiska barn i riksdagsvalet 2011.....	15
Tabell 8. Röstberättigade och kandidater efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2011.....	16
Tabell 9. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga medianinkomster (euro) i riksdagsvalen 2011 och 2007	17
Tabell 10. Statsskattepliktiga medianinkomster (euro) hos röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011	18
Tabell 11. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga inkomster (euro) i riksdagsvalet 2011	20

Figurer

Figur 1. Röstberättigade och kandidater efter kön och parti i riksdagsvalet 2011	6
Figur 2. Andel kvinnor av röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011	7
Figur 3. Röstberättigade och kandidater med utländsk bakgrund i riksdagsvalet 2011.....	9
Figur 4. Kandidaternas medelålder efter kön och valkrets i riksdagsvalet 2011	10
Figur 5. Åldersstruktur för röstberättigade och kandidater i riksdagsvalet 2011	10
Figur 6. Röstberättigade och kandidater efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2011.....	12
Figur 7. Röstberättigade och kandidater efter familjeställning i riksdagsvalet 2011.....	13
Figur 8. Röstberättigade och kandidater efter antalet biologiska barn i riksdagsvalet 2011.....	14
Figur 9. Röstberättigade och kandidater efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2011.....	16
Figur 10. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga medianinkomster (euro) i riksdagsvalen 2011 och 2007	17
Figur 11. Statsskattepliktiga medianinkomster (euro) hos röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011 ¹	18

Figur 12. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga inkomster (euro) i riksdagsvalet 2011.....	19
Riksdagsval, kvalitetsbeskrivning.....	27

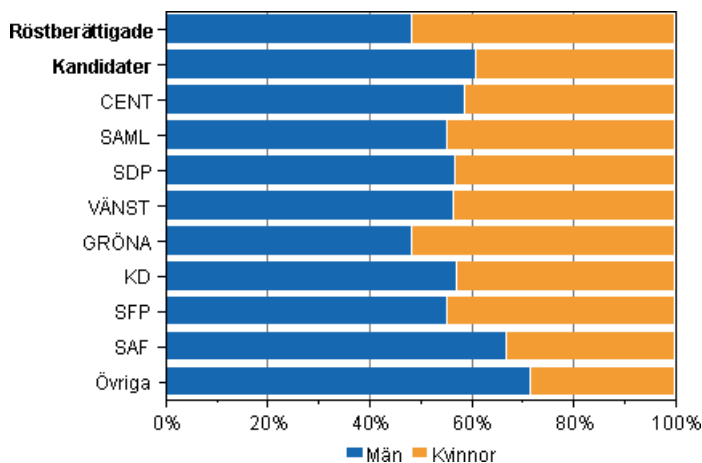
1. Bakgrundsanalys av kandidaterna i riksdagsvalet 2011

I det följande redovisas bakgrundsuppgifter om de röstberättigade och partiernas kandidater utgående från olika statistiska uppgifter. Uppgifterna om de röstberättigade baserar sig på det rösträttsregister som upprättats 2.3.2011. Personernas bakgrundsuppgifter baserar sig på statistiskt material från Statistikcentralens individstatistik, bl.a. på sysselsättningsstatistik och familjestatistik. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

1.1. Kandidater och röstberättigade efter kön i riksdagsvalet 2011

I riksdagsvalet uppställdes 2 315 kandidater, 1 412 män och 903 kvinnor. Av riksdagspartierna har Sannfinländarna (33,2 %) och Centern i Finland (41,2 %) den relativt sett lägsta andelen kvinnliga kandidater. Av riksdagspartierna är Sannfinländarna det enda partiet som ligger under den genomsnittliga andelen för kvinnor (39 %). Flest kvinnliga kandidater har De Gröna (51,8 %) och Samlingspartiet (44,8 %). Bara De Gröna har fler kvinnliga än manliga kandidater. Av de röstberättigade är kvinnorna i majoritet, dvs. 51,6 procent.

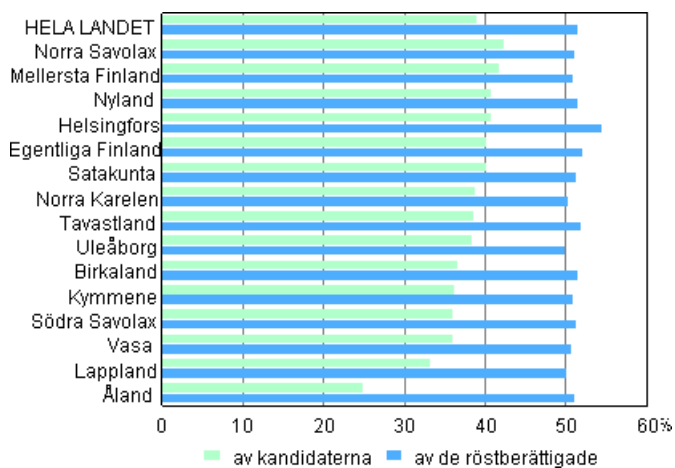
Figur 1. Röstberättigade och kandidater efter kön och parti i riksdagsvalet 2011

Tabell 1. Röstberättigade och kandidater efter kön och parti i riksdagsvalet 2011

	Män	Kvinnor
Röstberättigade	48,4	51,6
Kandidater	61,0	39,0
Centern i Finland CENT	58,8	41,2
Samlingspartiet SAML	55,2	44,8
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	56,7	43,3
Vänsterförbundet VÄNST	56,4	43,6
Gröna förbundet GRÖNA	48,2	51,8
Kristdemokraterna i Finland KD	57,1	42,9
Svenska folkpartiet i Finland SFP	55,4	44,6
Sannfinnländarna SAF	66,8	33,2
Övriga	71,5	28,5

Figur 2. Andel kvinnor av röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011

Tabell 2. Andel kvinnor av röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011

Valkrets	Andelen kvinnor kandidater	Andelen kvinnor röstberättigade
Hela landet	39,0	51,6
Norra Savolax	42,4	51,1
Mellersta Finland	41,8	51,0
Nyland	40,9	51,5
Helsingfors	40,8	54,5
Egentliga Finland	40,3	52,2
Satakunta	40,2	51,4
Norra Karelen	38,9	50,5
Tavastland	38,6	51,9
Uleåborg	38,5	50,0
Birkaland	36,7	51,6
Kymmene	36,4	51,0
Södra Savolax	36,2	51,3
Vasa	36,1	50,7
Lappland	33,3	50,1
Åland	25,0	51,1

Den lägsta andelen kvinnliga kandidater finns i Ålands (25,0 %) och Lapplands valkretsar (33,3 %). Kvinnornas andel av kandidaterna är högst i Norra Savolax (42,4 %). Andelen kvinnliga kandidater är högre än landets genomsnitt också i Mellersta Finlands, Nylands, Helsingfors, Egentliga Finlands och Satakunta valkretsar.

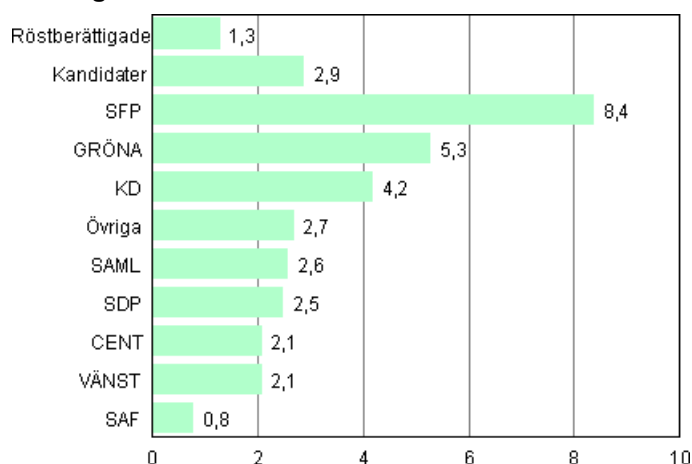
Kvinnorna är i majoritet bland de röstberättigade i alla valkretsar. Den kvinnliga majoriteten är störst i Helsingfors valkrets, där 54,5 procent av de röstberättigade är kvinnor, medan bara 40,8 procent av kandidaterna är kvinnor.

Skillnaden mellan befolkningsstrukturen och kandidatstrukturen, dvs. underrepresentationen av kvinnor, är störst i Ålands valkrets, där 25 procent av kandidaterna är kvinnor medan motsvarande andel röstberättigade är 51 procent. Också i Lapplands valkrets är andelen kvinnliga kandidater 33,3 procent och andelen kvinnliga röstberättigade 50,1 procent. Skillnaden är minst i Norra Savolax valkrets, dvs. 8,7 procentenheter.

1.2. Utländsk bakgrund

Omkring tre procent av kandidaterna har utländsk bakgrund. Av de röstberättigade har 1,3 procent utländsk bakgrund. Personer som har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska anses som personer med utländsk bakgrund. Flest kandidater med utländsk bakgrund har SFP (8,4 %) och De Gröna (5,3 %) och minst Sannfinländarna (0,8 %).

Figur 3. Röstberättigade och kandidater med utländsk bakgrund i riksdagsvalet 2011

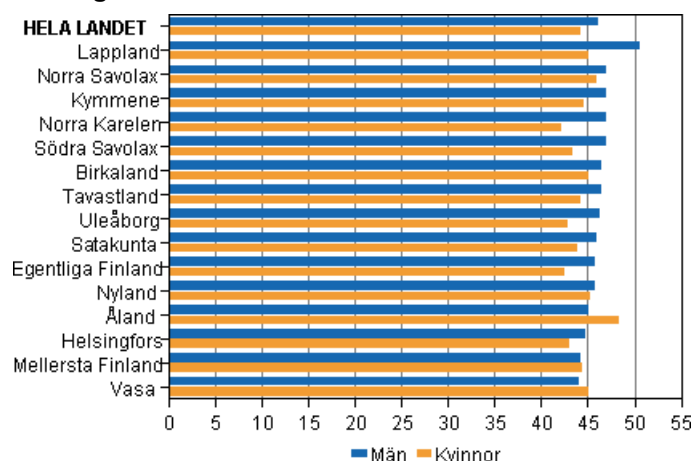
1.3. Medelålder

De manliga kandidaternas medelålder har sjunkit med omkring två år sedan förra riksdagsvalet. Däremot är de kvinnliga kandidaterna nu i genomsnitt ett halvt år äldre jämfört med föregående val. Medelåldern är nu 46,2 år för de manliga kandidaterna och 44,3 år för de kvinnliga. De kvinnliga kandidaterna är i genomsnitt omkring två år yngre än de manliga.

Tabell 3. Kandidaternas medelålder efter kön och valkrets i riksdagsvalet 2011

Valkrets	Män	Kvinnor
Hela landet	46,2	44,3
Lappland	50,7	45,1
Norra Savolax	47,1	46,1
Kymmene	47,1	44,7
Norra Karelen	47,1	42,3
Södra Savolax	47,0	43,5
Birkaland	46,6	45,2
Tavastland	46,5	44,4
Uleåborg	46,3	43,0
Satakunta	46,1	43,9
Egentliga Finland	45,9	42,6
Nyland	45,8	45,3
Åland	45,2	48,5
Helsingfors	44,9	43,2
Mellersta Finland	44,3	44,5
Vasa	44,2	45,2

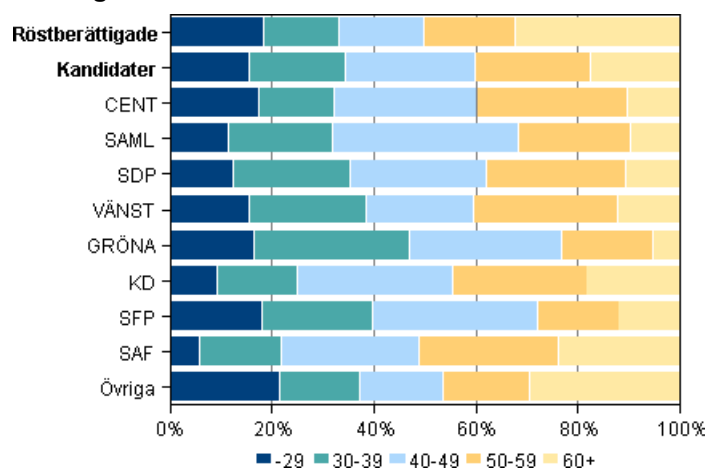
Figur 4. Kandidaternas medelålder efter kön och valkrets i riksdagsvalet 2011

Medelåldern för röstberättigade män och kvinnor är 48,1 resp. 50,9 år. De manliga kandidaterna är ett par år yngre än de röstberättigade männen, men de kvinnliga kandidaterna är något under sju år yngre än de röstberättigade kvinnorna.

De yngsta kvinnliga kandidaterna är från Norra Karelen (42,3 år) och Egentliga Finland (42,6 år). De yngsta manliga kandidaterna är från Vasa (44,2 år), Mellersta Finland (44,3 år) och Helsingfors (44,9 år). De äldsta kvinnliga kandidaterna kommer från Åland (48,5 år) och Norra Savolax (46,1 år). De äldsta manliga kandidaterna är från Lappland (50,7). Ålderskillnaden mellan könen är störst i Lappland, dvs. 5,6 år, och minst i Mellersta Finland och Nyland, där skillnaden är under ett år.

Figur 5. Åldersstruktur för röstberättigade och kandidater i riksdagsvalet 2011

Tabell 4. Åldersstruktur för röstberättigade och kandidater i riksdagsvalet 2011

	- 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60+
Röstberättigade	18,5	14,7	16,7	17,8	32,3
Kandidater	15,5	19,1	25,3	22,7	17,4
Centern i Finland CENT	17,6	14,6	27,9	29,6	10,3
Samlingspartiet SAML	11,6	20,3	36,6	22,0	9,5
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	12,6	22,7	26,9	27,3	10,5
Vänsterförbundet VÄNST	15,7	22,9	21,2	28,0	12,3
Gröna förbundet GRÖNA	16,7	30,3	29,8	18,0	5,3
Kristdemokraterna i Finland KD	9,4	15,7	30,4	26,2	18,3
Svenska folkpartiet i Finland SFP	18,1	21,7	32,5	15,7	12,0
Sannfinländarna SAF	5,9	16,0	26,9	27,3	23,9
Övriga	21,7	15,6	16,5	16,7	29,6

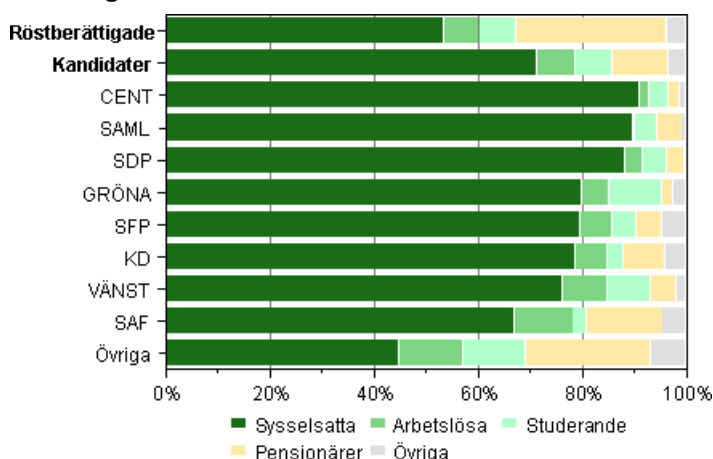
Flest kandidater under 40 år har De Gröna, nästan hälften. Också SFP, Vänsterförbundet och SDP har fler kandidater under 40 år än andelen under 40 år är bland de röstberättigade. Minst unga kandidater har Sannfinländarna och Kristdemokraterna. Samlingspartiet har flest kandidater i 40–49-årsåldern.

Flest kandidater som fyllt 50 år har Sannfinländarna (51,3 %) och Kristdemokraterna (44,5 %). Bland Sannfinländarna är de till och med fler än bland de röstberättigade (50,1 %). Hos De Gröna och SFP har under 30 procent av kandidaterna fyllt 50 år.

1.4. Deltagande i arbetslivet

Av samtliga röstberättigade var något över hälften, dvs. 53,4 procent, sysselsatta i slutet av år 2009, medan 6,7 procent var arbetslösa, 7,2 procent studerande och 28,8 procent pensionärer. Av de tre stora partiernas kandidater (Centern, Samlingspartiet, SDP) var omkring 90 procent sysselsatta, av Sannfinländarnas kandidater 66,8 procent. Centern, Samlingspartiet och SDP hade nästan inga arbetslösa kandidater. Däremot var 11,3 procent av Sannfinländarna arbetslösa i slutet av år 2009. Av alla kandidater var omkring 71 procent sysselsatta och omkring sju procent arbetslösa i slutet av år 2009.

Figur 6. Röstberättigade och kandidater efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2011

Bara 6–9 procent av de största partiernas kandidater är studerande eller pensionärer. Flest kandidater som studerar har De Gröna (10,1 %) och Vänsterförbundet (8,5 %). Den största andelen pensionärer bland kandidaterna har för sin del Sannfinländarna (14,7 %) och Kristdemokraterna (7,9 %).

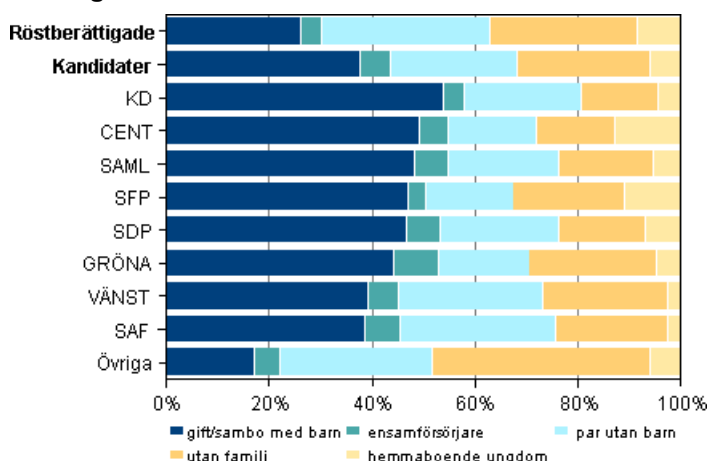
Tabell 5. Röstberättigade och kandidater efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2011

	Sysselsatta	Arbetslösa	Studerande	Pensionärer	Övriga
Röstberättigade	53,4	6,7	7,2	28,8	3,8
Kandidater	71,4	7,3	7,1	10,7	3,6
Centern i Finland CENT	91,0	1,7	3,9	2,1	1,3
Samlingspartiet SAML	89,7	0,4	4,3	4,7	0,9
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	88,2	3,4	4,6	3,4	0,4
Gröna förbundet GRÖNA	79,8	5,3	10,1	2,2	2,6
Svenska folkpartiet i Finland SFP	79,5	6,0	4,8	4,8	4,8
Kristdemokraterna i Finland KD	78,5	6,3	3,1	7,9	4,2
Vänsterförbundet VÄNST	76,3	8,5	8,5	4,7	2,1
Sannfinländarna SAF	66,8	2,5	2,5	14,7	4,6
Övriga	44,8	11,8	11,8	24,2	6,8

1.5. Familjeställning

Nästan var fjärde av alla röstberättigade är barnfamiljsföräldrar, dvs. det finns minst ett minderårigt barn att försörja i familjen. Något under tre procent av de röstberättigade är ensamförsörjare. Dessutom är omkring sex procent föräldrar, vars hemmaboende barn är alla fullvuxna. Omkring 33 procent är barnlösa och lever i ett parförhållande, något under 30 procent är ensamboende utan familj och omkring åtta procent är unga vuxna som bor hemma.

Figur 7. Röstberättigade och kandidater efter familjeställning i riksdagsvalet 2011

Kandidaterna har också en annan familjeställning än de röstberättigade: det finns betydligt fler kandidater som är barnfamiljsföräldrar och betydligt färre som lever i ett barnlöst parförhållande än bland de röstberättigade. Detta förklaras naturligtvis redan av det faktum att kandidaternas åldersstruktur är yngre än de röstberättigades. Hos en stor del av de röstberättigade har barnen redan flyttat hemifrån, medan en stor del av kandidaterna är i den åldern att barnen fortfarande bor hemma.

Bland Sannfinländarnas, Vänsterförbundets och SFP:s kandidater finns det minst barnfamiljsföräldrar (37–42 %), i övriga större partier är deras andel 47–50 procent. Flest ungdomar som bor hemma finns för sin del bland Centerns (12,9 %) och SFP:s (10,8 %) kandidater. Andelen kandidater utan familj, vanligen ensamboende, är störst bland De Gröna och Vänsterförbundet, nästan en fjärdedel av kandidaterna.

Av alla röstberättigade är 44,3 procent gifta och 14,5 procent samboende. Av kandidaterna är 48,5 procent gifta och 13,9 procent samboende.

Kristdemokraternas kandidater skiljer sig mest från väljarna, eftersom 74,9 procent av dem är gifta. Minst gifta kandidater har De Gröna (43,0 %) och Vänsterförbundet (47,9 %), men andelen samboende är störst bland dem, omkring 19 procent.

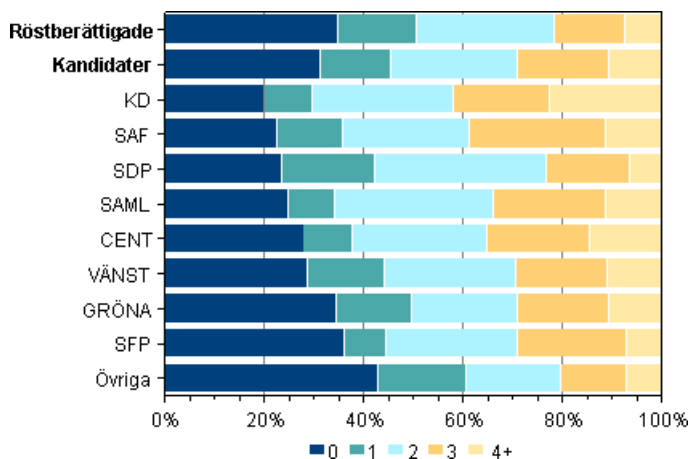
Tabell 6. Röstberättigade och kandidater efter familjeställning i riksdagsvalet 2011

	Gift/sambo med barn	Ensamförs.	Par utan barn	Utanfamilj	Hemboende ungdom
Röstberättigade	26,2	4,1	32,7	28,7	8,3
Kandidater	37,8	5,9	24,5	25,8	5,9
Kristdemokraterna i Finland KD	53,9	4,2	22,5	15,2	4,2
Centern i Finland CENT	49,4	5,6	17,2	15,0	12,9
Samlingspartiet SAML	48,3	6,5	21,6	18,5	5,2
Svenska folkpartiet i Finland SFP	47,0	3,6	16,9	21,7	10,8
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	46,6	6,7	23,1	16,8	6,7
Gröna förbundet GRÖNA	44,3	8,8	17,5	24,6	4,8
Vänsterförbundet VÄNST	39,4	5,9	28,0	24,2	2,5
Sannfinnländarna SAF	38,7	6,7	30,3	21,8	2,5
Övriga	17,3	5,0	29,6	42,1	6,0

1.6. Röstberättigade och kandidater efter antal barn 2011

Även om en stor del av de röstberättigade och också många av kandidaterna för närvarande inte har samma vardag som barnfamiljerna, betyder det inte att de saknar erfarenhet av en sådan vardag. Av de röstberättigade har något under 35 procent aldrig haft egna barn, av kandidaterna åter är omkring 31 procent helt barnlösa. Inom partier som har fler unga kandidater är andelen kandidater utan barn större än i genomsnitt, så är fallet t.ex. bland De Gröna och SFP. Andelen kandidater utan barn är minst hos Kristdemokraterna, bara omkring 20 procent.

Figur 8. Röstberättigade och kandidater efter antalet biologiska barn i riksdagsvalet 2011

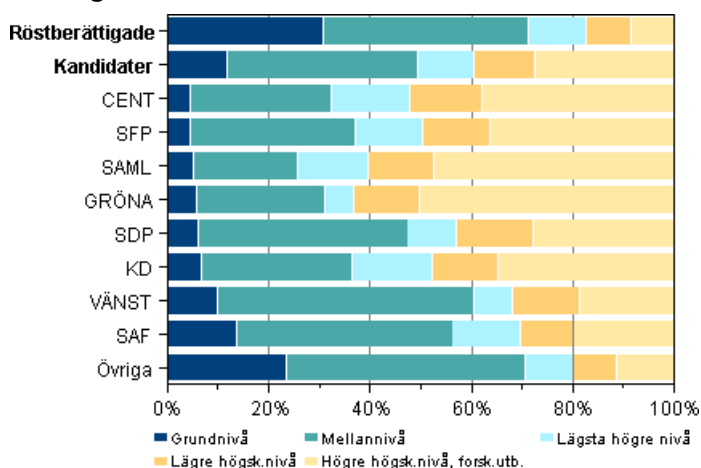
Tabell 7. Röstberättigade och kandidater efter antalet biologiska barn i riksdagsvalet 2011

	0	1	2	3	4+
Röstberättigade	34,9	15,8	27,8	14,1	7,4
Kandidater	31,2	14,2	25,5	18,5	10,6
Kristdemokraterna i Finland KD	19,9	9,9	28,3	19,4	22,5
Sannfinländarna SAF	22,7	13,0	25,6	27,3	11,3
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	23,5	18,9	34,5	16,8	6,3
Samlingspartiet SAML	25,0	9,1	31,9	22,8	11,2
Centern i Finland CENT	27,9	9,9	27,0	20,6	14,6
Vänsterförbundet VÄNST	28,8	15,3	26,7	18,2	11,0
Gröna förbundet GRÖNA	34,6	14,9	21,5	18,4	10,5
Svenska folkpartiet i Finland SFP	36,1	8,4	26,5	21,7	7,2
Övriga	43,1	17,6	19,2	13,1	7,1

1.7. Röstberättigade och kandidater efter utbildningsnivå 2011

Riksdagskandidaterna är en högt utbildad grupp. Så gott som alla partiets kandidater har högre utbildningsnivå än befolkningen i genomsnitt. Av alla röstberättigade har 30,8 procent endast utbildning på grundnivå, bland kandidaterna är motsvarande andel bara 11,9 procent. Andelen är ännu lägre i de stora partierna: hos Centern, SFP och Samlingspartiet omkring 5 procent, hos De Gröna och SDP något över 6 procent och hos Kristdemokraterna något under 7 procent. Av Sannfinländarnas kandidater har omkring 14 procent inte någon utbildning efter grundnivå, av Vänsterns kandidater är siffran omkring tio procent. Över hälften av kandidaterna har utbildning på högre nivå jämfört med bara omkring 29 procent av de röstberättigade. Högst utbildade är Samlingspartiets kandidater, av dem har över 74 procent examen på högre nivå. Andelen kandidater som avlagt examen på högre nivå är lägst hos Vänsterförbundet (39,3 %) och Sannfinländarna (43,6 %).

Figur 9. Röstberättigade och kandidater efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2011

Tabell 8. Röstberättigade och kandidater efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2011

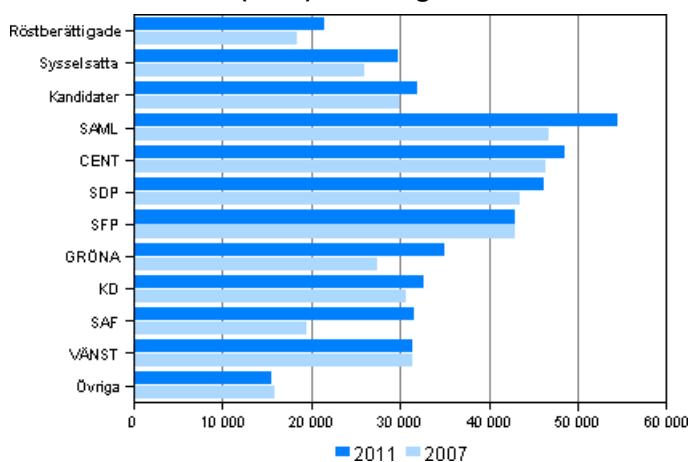
	Grundnivå	Mellannivå	Lägsta högre nivå	Lägre högsck.nivå	Högre högsck.nivå, forsk.utb.
Röstberättigade	30,8	40,7	11,3	8,8	8,4
Kandidater	11,9	37,6	11,1	11,9	27,5
Centern i Finland CENT	4,7	27,9	15,5	14,2	37,8
Svenska folkpartiet i Finland SFP	4,8	32,5	13,3	13,3	36,1
Samlingspartiet SAML	5,2	20,7	13,8	12,9	47,4
Gröna förbundet GRÖNA	6,1	25,0	5,7	13,2	50,0
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	6,3	41,2	9,7	15,1	27,7
Kristdemokraterna i Finland KD	6,8	29,8	15,7	13,1	34,6
Vänsterförbundet VÄNST	10,2	50,4	7,6	13,1	18,6
Sannfinnländarna SAF	13,9	42,4	13,4	10,5	19,7
Övriga	23,6	47,0	9,6	8,5	11,3

1.8. Röstberättigade och kandidater efter statskattepliktiga inkomster i riksdagsvalet 2011

Sett efter inkomster avviker kandidaterna kraftigast från väljarkåren. Medianen för kandidaternas i statsbeskattningen skattepliktiga inkomster är 32 042 euro, för alla röstberättigade 21 561 och för 2009 års sysselsatta 29 897 euro. På så sätt är kandidaternas inkomster jämfört med alla röstberättigade 1,5 gånger så stora. Jämfört med de sysselsatta röstberättigade är kandidaternas inkomster omkring sju procent större. År 2007 var kandidaternas medianinkomster 30 116 euro, dvs. 63 procent mer än hos de röstberättigade.

Skillnaden gentemot de röstberättigade är störst bland Samlingspartiets kandidater, vars inkomster är omkring 2,5 gånger så stora som de röstberättigades inkomster. Också inkomsterna för Centerns, SDP:s och SFP:s kandidater är minst dubbelt så stora som för de röstberättigade. Av riksdagspartierna ligger kandidaterna för Vänstern och Sannfinländarna närmast väljarkåren, men också deras inkomster är omkring 50 procent högre än de röstberättigades inkomster. Bara hos de små partierna är kandidaternas inkomster lägre än väljarkårens inkomstnivå.

Figur 10. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga medianinkomster (euro) i riksdagsvalen 2011 och 2007

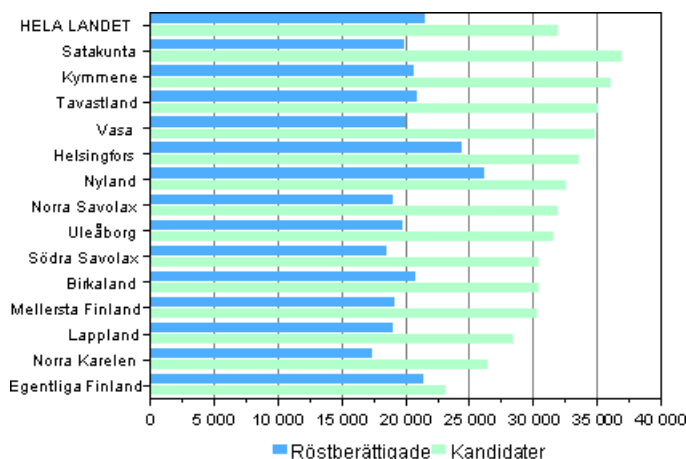
Tabell 9. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga medianinkomster (euro) i riksdagsvalen 2011 och 2007

	2011	2007
Röstberättigade	21 561	18 528
Sysselsatta	29 897	26 105
Kandidater	32 042	30 116
Samlingspartiet SAML	54 569	46 895
Centern i Finland CENT	48 722	46 561
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	46 225	43 542
Svenska folkpartiet i Finland SFP	43 026	43 020
Gröna förbundet GRÖNA	35 118	27 461
Kristdemokraterna i Finland KD	32 850	30 757
Sannfinländarna SAF	31 645	19 518
Vänsterförbundet VÄNST	31 480	31 535
Övriga	15 646	15 917

Under den riksdagsperiod som nu avslutas ökade de nominella inkomsterna hos alla röstberättigade med 16,4 procent, hos sysselsatta med 14,5 procent och hos kandidaterna med 6,4 procent. Mest ökade

inkomsterna bland Sannfinländarnas kandidater, med över 60 procent, även om Sannfinländarnas medianinkomster alltså är bland de lägsta bland riksdagspartierna. Bland De Gröna ökade inkomsterna med 27,1 procent och bland Samlingspartiet med 16,4 procent. Bland andra partier är förändringen av medianinkomsterna mindre än bland alla röstberättigade. Medianinkomsterna bland Vänsterförbundets och de små partiernas kandidater är t.o.m. lägre än i förra valet.

Figur 11. Statsskattepliktiga medianinkomster (euro) hos röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011 ¹

¹ Åland finns inte med i redovisningen på grund av få observationer.

Tabell 10. Statsskattepliktiga medianinkomster (euro) hos röstberättigade och kandidater efter valkrets i riksdagsvalet 2011 ¹⁾

Valkrets	Röstberättigade	Kandidater
Hela landet	21 561	32 042
Satakunta	19 950	36 997
Kymmene	20 669	36 167
Tavastland	20 958	35 166
Vasa	20 148	34 902
Helsingfors	24 547	33 641
Nyland	26 270	32 635
Norra Savolax	19 042	32 091
Uleåborg	19 858	31 694
Södra Savolax	18 547	30 564
Birkaland	20 892	30 504
Mellersta Finland	19 268	30 360
Lappland	19 127	28 542
Norra Karelen	17 520	26 527
Egentliga Finland	21 524	23 215

1) Åland finns inte med i redovisningen på grund av få observationer.

De röstberättigades inkomstnivå är högst i Nylands och Helsingfors valkretsar, medan kandidaterna har de största inkomsterna i Satakunta, Kymmene och Tavastlands valkretsar. De röstberättigades och kandidaternas inkomster ligger närmast varandra i Egentliga Finland, där kandidaternas medianinkomster bara var 1 700 euro högre än de röstberättigades. Störst är skillnaden i Satakunta, där den är omkring 17 000 euro. Med undantag av Egentliga Finland, Helsingfors, Nyland, Birkaland och Lappland är kandidaternas medianinkomster minst 50 procent högre än vad väljarkåren har i området. Väljarna med de lägsta inkomsterna finns i Norra Karelen och Södra Savolax, där väljarnas medianinkomster är under 19 000 euro. Kandidaterna med de lägsta inkomsterna finns i Egentliga Finlands valkrets. Deras inkomster är 23 000 euro.

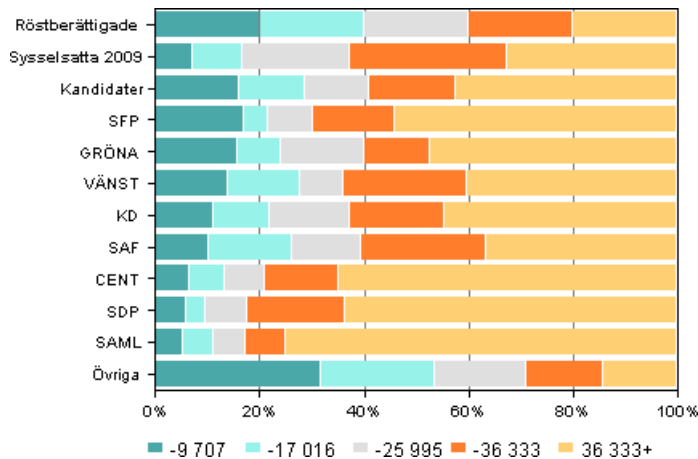
1.9. Inkomstklasser

I det följande jämförs kandidaternas indelning i inkomstkvintiler, som har bildats på basis av de röstberättigades statsskattepliktiga inkomster. Indelning i inkomstkvintiler innebär att inkomstgrupperna har definierats på så sätt att varje inkomstgrupp har lika många personer, dvs. 20 procent av de röstberättigade. Som kontrollgrupp har använts 2009 års sysselsatta i samma inkomstgrupper.

Av de röstberättigade tjänade den lägsta kvintilen år 2009 mindre än 9 708 euro och den högsta mer än 36 333 euro. Av de sysselsatta ingår sju procent i den lägsta kvintilen och av kandidaterna 16 procent. På motsvarande sätt ingår i den högsta kvintilen en tredjedel av de sysselsatta och nästan 43 procent av kandidaterna. Av Samlingspartiets kandidater hör 75 procent till den högsta inkomstklassen och även av Centerns och SDP:s kandidater nästan två tredjedelar. I riksdagspartierna finns det flest låginkomsttagare bland SFP:s, De Grönas och Vänsterförbundets kandidater. Detta förklaras sannolikt av att kandidaterna har en yngre åldersstruktur än genomsnittet och en större andel studerande.

De små partierna har en inkomststruktur som i klart högre grad än den för de stora partierna påminner om väljarkårens genomsnittliga inkomststruktur. Rentav nästan en tredjedel av de små partiernas kandidater hör till den lägsta inkomstklassen och bara 14 procent till den högsta.

Figur 12. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga inkomster (euro) i riksdagsvalet 2011

Tabell 11. Röstberättigade och kandidater efter statsskattepliktiga inkomster (euro) i riksdagsvalet 2011

	-9 707	-17 016	-25 995	-36 333	-36 333+
Röstberättigade	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Sysselsatta 2009	7,0	9,5	20,6	30,3	32,6
Kandidater	16,0	12,6	12,4	16,4	42,6
Svenska folkpartiet i Finland SFP	16,9	4,8	8,4	15,7	54,2
Gröna förbundet GRÖNA	15,8	8,3	15,8	12,7	47,4
Vänsterförbundet VÄNST	14,0	13,6	8,5	23,7	40,3
Kristdemokraterna i Finland KD	11,0	11,0	15,2	18,3	44,5
Sannfinnländarna SAF	10,1	16,0	13,4	23,9	36,6
Centern i Finland CENT	6,4	6,9	7,7	14,2	64,8
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	5,9	3,8	8,0	18,5	63,9
Samlingspartiet SAML	5,2	6,0	6,0	7,8	75,0
Övriga	31,6	21,9	17,5	14,9	14,2

2. Kommunsammanslagningar i riksdagsvalen 1983-2011

Kommunsammanslagningar i riksdagsvalen 1983 - 2011 (1.1.2011, sammanlagd 152)

Upplöst kommun	Namnet på den nya eller den utvidgade kommunen	Tidpunkt
08 Kymmene valkrets	08 Kymmene valkrets	
539 Nuijamaa	405 Villmanstrand	1.1.1989
02 Nylands valkrets	02 Nylands valkrets	
842 Tenala	835 Ekenäs	1.1.1993
03 Åbo södra valkrets	03 Åbo södra valkrets	
209 Kalanti	895 Nystad	1.1.1993
04 Åbo norra valkrets	04 Åbo norra valkrets	
685 Raumo lk	684 Raumo	1.1.1993
13 Mellersta Finlands valkrets	13 Mellersta Finlands valkrets	
787 Säynätsalo	179 Jyväskylä	1.1.1993
274 Konginkangas	992 Äänekoski	1.1.1993
02 Nylands valkrets	02 Nylands valkrets	
427 Lojo	444 Lojo	1.1.1997
428 Lojo kommun	444 Lojo	1.1.1997
612 Borgå	638 Borgå	1.1.1997
613 Borgå lk	638 Borgå	1.1.1997
06 Tavastlands valkrets	06 Tavastlands valkrets	
088 Heinola	111 Heinola	1.1.1997
089 Heinola lk	111 Heinola	1.1.1997
09 Södra Savolax valkrets	09 Södra Savolax valkrets	
014 Anttola	491 S:t Michel	1.1.2001
492 S:t Michels lk	491 S:t Michel	1.1.2001
13 Mellersta Finlands valkrets	13 Mellersta Finlands valkrets	
299 Kuorevesi	182 Jämsä	1.1.2001
14 Uleåborgs valkrets	14 Uleåborgs valkrets	
841 Temmes	859 Tyrnävä	1.1.2001
08 Kymmene valkrets	08 Kymmene valkrets	
917 Veckelax	075 Fredrikshamn	1.1.2003
14 Uleåborgs valkrets	14 Uleåborgs valkrets	
582 Pattijoki	678 Brahestad	1.1.2003
09 Södra Savolax valkrets	09 Södra Savolax valkrets	
184 Jäppilä	640 Pieksänmaa	1.1.2004
594 Pieksämäki lk	640 Pieksänmaa	1.1.2004
937 Virtasalmi	640 Pieksänmaa	1.1.2004
03 Egentliga Finlands valkrets	03 Egentliga Finlands valkrets	
431 Loimaa kommun	430 Loimaa	1.1.2005
219 Karinainen	636 Pöytyä	1.1.2005
04 Satakunta valkrets	04 Satakunta valkrets	
293 Kullaa	886 Ulvsby	1.1.2005
07 Birkalands valkrets	07 Birkalands valkrets	
730 Sahalahti	211 Kangasala	1.1.2005
08 Kymmene valkrets	08 Kymmene valkrets	
728 Saari	580 Parikkala	1.1.2005
891 Uukuniemi	580 Parikkala	1.1.2005
10 Norra Savolax valkrets	10 Norra Savolax valkrets	
919 Vehmersalmi	297 Kuopio	1.1.2005
212 Kangaslampi	915 Varkaus	1.1.2005
11 Norra Kare lens valkrets	11 Norra Kare lens valkrets	

Upplöst kommun		Namnet på den nya eller den utvidgade kommunen		Tidpunkt
251	Kiihtelysvaara	167	Joensuu	1.1.2005
856	Tuupovaara	167	Joensuu	1.1.2005
943	Värtsilä	848	Tohmajärvi	1.1.2005
12	Vasa valkrets	12	Vasa valkrets	
589	Peräseinäjoki	743	Seinäjoki	1.1.2005
15	Lapplands valkrets	15	Lapplands valkrets	
699	Rovaniemi lk	698	Rovaniemi	1.1.2006
03	Egentliga Finlands valkrets	03	Egentliga Finlands valkrets	
490	Mietoinen	503	Mynämäki	1.1.2007
04	Satakunta valkrets	04	Satakunta valkrets	
266	Kodisjoki	684	Raumo	1.1.2007
07	Birkalands valkrets	07	Birkalands valkrets	
864	Toijala	020	Akaa	1.1.2007
928	Viiala	020	Akaa	1.1.2007
439	Luopioinen	635	Pälkäne	1.1.2007
772	Suodenniemi	912	Vammala	1.1.2007
932	Viljakkala	980	Ylöjärvi	1.1.2007
07	Birkalands valkrets	13	Mellersta Finlands valkrets	
443	Längelmäki	182	Jämsä	1.1.2007
09	Södra Savolax valkrets	09	Södra Savolax valkrets	
085	Haukivuori	491	S:t Michel	1.1.2007
640	Pieksänmaa	593	Pieksämäki	1.1.2007
12	Vasa valkrets	12	Vasa valkrets	
479	Maxmo	945	Vörå-Maxmo	1.1.2007
944	Vörå	945	Vörå-Maxmo	1.1.2007
13	Mellersta Finlands valkrets	13	Mellersta Finlands valkrets	
770	Sumiainen	992	Äänekoski	1.1.2007
774	Suolahti	992	Äänekoski	1.1.2007
14	Uleåborgs valkrets	14	Uleåborgs valkrets	
292	Kuivaniemi	139	Uleå	1.1.2007
940	Vuolijoki	205	Kajana	1.1.2007
708	Ruukki	748	Siikajoki	1.1.2007
13	Mellersta Finlands valkrets	13	Mellersta Finlands valkrets	
415	Leivonmäki	172	Joutsa	1.1.2008
02	Nylands valkrets	02	Nylands valkrets	
737	Sammatti	444	Lojo	1.1.2009
220	Karis	710	Raseborg	1.1.2009
606	Pojo	710	Raseborg	1.1.2009
835	Ekenäs	710	Raseborg	1.1.2009
03	Egentliga Finlands valkrets	03	Egentliga Finlands valkrets	
602	Pikis	202	S:t Karins	1.1.2009
040	Dragsfjärd	322	Kimitoön	1.1.2009
243	Kimito	322	Kimitoön	1.1.2009
923	Västanfjärd	322	Kimitoön	1.1.2009
006	Alastaro	430	Loimaa	1.1.2009
482	Mellilä	430	Loimaa	1.1.2009
101	Houtskär	445	Västaboland	1.1.2009
150	Iniö	445	Västaboland	1.1.2009
279	Korpo	445	Västaboland	1.1.2009

Upplöst kommun		Namnet på den nya eller den utvidgade kommunen		Tidpunkt
533	Nagu	445	Västaboland	1.1.2009
573	Pargas	445	Västaboland	1.1.2009
017	Villnäs	481	Masku	1.1.2009
419	Lemu	481	Masku	1.1.2009
485	Merimasku	529	Nådendal	1.1.2009
705	Rimito	529	Nådendal	1.1.2009
920	Velkua	529	Nådendal	1.1.2009
636	Pöytyä	636	Pöytyä	1.1.2009
979	Yläne	636	Pöytyä	1.1.2009
906	Vahto	704	Rusko	1.1.2009
073	Halikko	734	Salo	1.1.2009
252	Kiikala	734	Salo	1.1.2009
259	Kisko	734	Salo	1.1.2009
308	Kuusjoki	734	Salo	1.1.2009
501	Muurla	734	Salo	1.1.2009
586	Björnå	734	Salo	1.1.2009
587	Pertteli	734	Salo	1.1.2009
734	Salo	734	Salo	1.1.2009
776	Suomusjärvi	734	Salo	1.1.2009
784	Finby	734	Salo	1.1.2009
04	Satakunta valkrets	04	Satakunta valkrets	
262	Kiukainen	050	Eura	1.1.2009
913	Vampula	102	Huittinen	1.1.2009
406	Lappi	684	Raumo	1.1.2009
06	Tavastlands valkrets	06	Tavastlands valkrets	
083	Hauho	109	Tavastehus	1.1.2009
210	Kalvola	109	Tavastehus	1.1.2009
401	Lammi	109	Tavastehus	1.1.2009
692	Renko	109	Tavastehus	1.1.2009
855	Tuulos	109	Tavastehus	1.1.2009
07	Birkalands valkrets	07	Birkalands valkrets	
506	Mänttä	508	Mänttä-Vilppula	1.1.2009
933	Vilppula	508	Mänttä-Vilppula	1.1.2009
493	Mouhijärvi	790	Sastamala	1.1.2009
912	Vammala	790	Sastamala	1.1.2009
988	Äetsä	790	Sastamala	1.1.2009
303	Kuru	980	Ylöjärvi	1.1.2009
08	Kymmene valkrets	08	Kymmene valkrets	
044	Elimäki	286	Kouvola	1.1.2009
163	Jaala	286	Kouvola	1.1.2009
286	Kouvola	286	Kouvola	1.1.2009
306	Kuusankoski	286	Kouvola	1.1.2009
754	Anjalankoski	286	Kouvola	1.1.2009
909	Valkeala	286	Kouvola	1.1.2009
173	Joutseno	405	Villmanstrand	1.1.2009
09	Södra Savolax valkrets	09	Södra Savolax valkrets	
741	Savonranta	740	Nyslott	1.1.2009
11	Norra Karelen valkrets	11	Norra Karelen valkrets	
045	Eno	167	Joensuu	1.1.2009

Upplöst kommun		Namnet på den nya eller den utvidgade kommunen		Tidpunkt	
	632	Pyhäselkä	167	Joensuu	1.1.2009
12	Vasa valkrets		12	Vasa valkrets	
	414	Lehtimäki	005	Alajärvi	1.1.2009
	004	Alahärmä	233	Kauhava	1.1.2009
	233	Kauhava	233	Kauhava	1.1.2009
	281	Kortesjärvi	233	Kauhava	1.1.2009
	971	Ylihärmä	233	Kauhava	1.1.2009
	315	Kelviää	272	Karleby	1.1.2009
	429	Lochteå	272	Karleby	1.1.2009
	885	Ullava	272	Karleby	1.1.2009
	175	Jurva	301	Kurikka	1.1.2009
	544	Nurmo	743	Seinäjoki	1.1.2009
	743	Seinäjoki	743	Seinäjoki	1.1.2009
	975	Ylistaro	743	Seinäjoki	1.1.2009
13	Mellersta Finlands valkrets		13	Mellersta Finlands valkrets	
	179	Jyväskylä	179	Jyväskylä	1.1.2009
	180	Jyväskylä lk	179	Jyväskylä	1.1.2009
	277	Korpilahti	179	Jyväskylä	1.1.2009
	182	Jämsä	182	Jämsä	1.1.2009
	183	Jämsänkoski	182	Jämsä	1.1.2009
	633	Pylkönmäki	729	Saarjärvi	1.1.2009
14	Uleåborgs valkrets		14	Uleåborgs valkrets	
	973	Ylikiiminki	564	Uleåborg	1.1.2009
	247	Kestilä	791	Siikalatva	1.1.2009
	603	Piippola	791	Siikalatva	1.1.2009
	617	Pulkkala	791	Siikalatva	1.1.2009
	682	Rantsila	791	Siikalatva	1.1.2009
02	Nylands valkrets		02	Nylands valkrets	
	424	Liljendal	434	Lovisa	1.1.2010
	434	Lovisa	434	Lovisa	1.1.2010
	585	Pernå	434	Lovisa	1.1.2010
	701	Strömfors	434	Lovisa	1.1.2010
04	Satakunta valkrets		04	Satakunta valkrets	
	537	Norrmark	609	Björneborg	1.1.2010
	609	Björneborg	609	Björneborg	1.1.2010
08	Kymmene valkrets		08	Kymmene valkrets	
	405	Villmanstrand	405	Villmanstrand	1.1.2010
	978	Ylämaa	405	Villmanstrand	1.1.2010
14	Uleåborgs valkrets		14	Uleåborgs valkrets	
	208	Kalajoki	208	Kalajoki	1.1.2010
12	Vasa valkrets		14	Uleåborgs valkrets	
	095	Himanka	208	Kalajoki	1.1.2010
06	Tavastlands valkrets		06	Tavastlands valkrets	
	015	Artsjö	560	Orimattila	1.1.2011
	560	Orimattila	560	Orimattila	1.1.2011
07	Birkalands valkrets		07	Birkalands valkrets	
	020	Akaa	020	Akaa	1.1.2011
	310	Kylmäkoski	020	Akaa	1.1.2011
	211	Kangasala	211	Kangasala	1.1.2011

Upplöst kommun		Namnet på den nya eller den utvidgade kommunen		Tidpunkt	
	289	Kuhmalahti	211	Kangasala	1.1.2011
10	Norra Savolax valkrets		10	Norra Savolax valkrets	
	227	Karttula	297	Kuopio	1.1.2011
	297	Kuopio	297	Kuopio	1.1.2011
	916	Varpaisjärvi	402	Lapinlahti	1.1.2011
	402	Lapinlahti	402	Lapinlahti	1.1.2011
12	Vasa valkrets		12	Vasa valkrets	
	559	Oravais	946	Vörå	1.1.2011
	945	Vörå-Maxmo	946	Vörå	1.1.2011

Riksdagsval, kvalitetsbeskrivning

1. Relevans av statistikuppgifterna

1.1 Sammandrag av uppgiftsinnehållet i statistiken

Statistikcentralen producerar den officiella statistiken över Riksdagsvalet med de centrala uppgifterna om

- partiernas röstetal och andelar efter kommun fördelade på röster i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen
- de kvinnliga kandidaternas röstetal och andelar efter parti och valkrets
- antalet röstberättigade och väljare kommunvis efter kön, både i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen
- antalet kandidater och invalda riksdagsledamöter partivis efter kön samt alla kandidaters röstetal och jämförelsetal efter valkrets

Fr.o.m. år 1983 finns uppgifterna i Statistikcentralens avgiftsfria statistik tjänst StatFin (fr.o.m. år 2003 finns uppgifterna också tillgängliga efter röstningsområde).

1.2 Centrala begrepp

Valförrättning

Enligt Finlands grundlag tillkommer statsmakten i Finland folket, som företräds av en till riksdag samlad representation. Riksdagsledamöterna väljs med direkta och proportionella val efter statsrådets utfärdade förordning om fördelning av riksdagsmandaten mellan valkretsar. Riksdagsledamöterna väljs genom riksdagsval som förrättas vart fjärde år, valdagen är under valåret den tredje söndagen i april.

Vallagstiftning

Genom en revidering av vallagstiftningen år 1998 samlades alla valbestämmelser under en lag, vallagen (714/1998), som trädde i kraft 8.10.1998. Valet förrättas enligt gällande vallagstiftning. Mer detaljerade uppgifter finns på justitieministeriets webbsidor www.vaalit.fi (=> Vallagstiftning) och www.finlex.fi, vallagen (714/1998).

Centrala principer vid förrättning av val

Alla val i Finland förrättas enligt följande principer:

- **Valen är direkta.** Väljarna (de röstberättigade) röstar direkt på dem som de vill se invalda.
- **Valen är proportionella.** Vid proportionella val står antalet kandidater som väljs från varje parti (eller annan gruppering) i proportion till antalet röster partiet eller grupperingen får i jämförelse med andra grupperingar (gäller inte presidentval).
- **Valen är hemliga.** Valhemligheten innebär att varken valmyndigheterna eller någon annan får veta vem en väljare röstat på eller om väljaren eventuellt lämnat in en blank röstsedel.
- **Allmän och lika rösträtt i valen.** Allmän rösträtt innebär att rösträtten är enbart beroende av sådana allmänna krav som varje medborgare i allmänhet uppfyller. Lika rösträtt innebär att varje röstberättigad har lika rätt att påverka valresultatet. Vid allmänna val har alla en röst.
- **Varje väljare skall rösta själv.** Rösträtten får inte utövas via ombud.
- **Röstningen skall ske i närvaro av en valmyndighet.**
- **Det finländska valsystemet är en kombination av personval och partival.** Med en och samma siffra röstar väljarna både på ett parti och en person (gäller inte presidentval).

Rösträtt och valbarhet

Röstberättigad vid riksdagsvalet är varje finsk medborgare oavsett boningsort som senast på valdagen fyller 18 år.

Den röstberättigade kan rösta antingen

1. under förhandsröstningstiden eller

2. på valdagen, på söndagen

Valbarhet

Valbar, dvs. behörig att vara kandidat i riksdagsvalet, är varje röstberättigad som inte står under förmynderskap. Till riksdagsledamöter kan dock inte väljas personer som innehar militära tjänster. Dessutom kan vissa höga myndigheter (t.ex. justitiekanslern i statsrådet och medlemmar i högsta domstolen) inte vara ledamöter i riksdagen och således inte heller vara kandidater i val utan att avgå från sin befattning.

Kandidatuppställning

De partier som är antecknade i partiregistret har rätt att ställa upp 14 kandidater i varje valkrets, eller om antalet mandat i valkretsen överskider 14, högst så många kandidater som det finns mandat. Förutom partierna har valmansföreningar, som bildats av minst 100 röstberättigade i samma valkrets, rätt att ställa upp en kandidat. En och samma person kan i ett och samma val ställas upp som en kandidat bara för ett parti eller en valmansförening och i bara en valkrets. I landskapet Ålands valkrets har en valmansförening, som bildats av minst 30 röstberättigade i valkretsen, rätt att ställa upp en kandidat till riksdagsledamot och en till ersättare för kandidaten.

Valdeltagandet = andelen väljare av röstberättigade

I statistiken över statliga val visas fyra olika siffror för valdegandet:

1. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland
2. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta utomlands
3. det totala valdeltagandet, som omfattar båda ovannämnda grupper
4. valdeltagandet för finska medborgare som är bosatta i Sverige (ur grupp 2 ovan)

I förhandsröstningen beaktade, godkända och förkastade röster

Räkningen av förhandsrösterna börjar i regel på den egentliga valdagen, på söndag klockan 15. I stora valkretsar kan rösträkningen inledas ännu tidigare, dock tidigast klockan 12. Vid rösträkningen strävas det efter att resultatet av räkningen skall vara klart senast klockan 20, efter detta kan man publicera preliminära uppgifter.

Valkretsar

För riksdagsval har landet indelats i 15 valkretsar utgående från landskapsindelningen. Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna fördelas enligt förordning av statsrådet. I riksdagsvalet som förrättas 17.4.2011 ändras antalet riksdagsledamöter i två valkretsar. Nylands valkrets får ett tilläggsmandat och Norra Savolax valkrets mister ett mandat. Enligt lagen väljs en riksdagsledamot i landskapet Ålands valkrets och de övriga 199 riksdagsmandaten fördelas mellan övriga valkretsar på grundval av antalet finska medborgare som är stadigvarande bosatta i Finland. Antalet togs från befolkningsdatasystemet 31.10.2010. Statsrådet utfärdade 11.11.2010 en förordning om fördelning av riksdagsmandaten mellan valkretsar. Mandatfördelningen vid riksdagsvalet 2011 är enligt följande:

- Helsingfors valkrets 21
- Nylands valkrets 35
- Egentliga Finlands valkrets 17
- Satakunta valkrets 9
- Tavastlands valkrets 14
- Birkalands valkrets 18
- Kymmene valkrets 12
- Södra Savolax valkrets 6
- Norra Savolax valkrets 9
- Norra Karelen valkrets 6
- Vasa valkrets 17
- Mellersta Finlands valkrets 10
- Uleåborgs valkrets 18
- Lapplands valkrets 7
- Landskapet Ålands valkrets 1

Ändringar i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningar

Ändringarna i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningarna när det gäller valen under olika år återfinns i statistikens avsnitt Klassificeringar på internet.

Kommunerna har placerats i valkretsar efter gällande valkretsindelning. I statistiken har gällande statistisk kommungruppering använts (Statistikcentralen, Kommuner och kommunbaserade indelningar). I den statistiska kommungrupperingen indelas kommunerna på basis av tätortsbefolkningsandelen och invånarantalet i den största tätorten i urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner. Indelningen baserar sig på den tätortsavgränsning som görs vart femte år i samband med folkräkningen och de uppgifter om tätortsbefolkning som då erhålls.

1. Urbana kommuner är de kommuner i vilka 90 procent av befolkningen bor i tätorter eller där den största tätortens folkmängd är minst 15 000.
2. Tätortskommuner utgörs av de kommuner i vilka minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är minst 4 000 men under 15 000.
3. Landsbygdskommuner är de kommuner där mindre än 60 procent av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 15 000 samt de kommuner där minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 4 000.

Indelningarna i statistiken

Statistikcentralens kommunklassificering. Valkrets, kommungrupp, kommun, röstningsområde, parti (som finns antecknade i partiregistret), kandidaternas och de invaldas ålder.

Valkretsarnas namn i riksdagsvalet 2011 är:

1. Helsingfors valkrets
2. Nylands valkrets
3. Egentliga Finlands valkrets
4. Satakunta valkrets
5. Landskapet Ålands valkrets
6. Tavastlands valkrets
7. Birkalands valkrets
8. Kymmene valkrets
9. Södra Savolax valkrets
10. Norra Savolax valkrets
11. Norra Karelens valkrets
12. Vasa valkrets
13. Mellersta Finlands valkrets
14. Uleåborgs valkrets
15. Lapplands valkrets

Följande registrerade partier ställde upp kandidater i riksdagsvalet 2011:

- Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP)
- Centern i Finland (CENT)
- Samlingspartiet (SAML)
- Svenska folkpartiet i Finland (SFP)
- Kristdemokraterna i Finland (KD)
- Gröna förbundet (GRÖNA)
- Vänsterförbundet (VÄNST)
- Sannfinländarna (SAF)
- Finlands Kommunistiska Parti (FKP)
- Seniorpartiet i Finland (SSP)
- Kommunistiska Arbetarparti – För Fred och Socialism (KAP)
- Finlands Arbetarparti (FAP)
- Självständighetspartiet (IP)
- För de fattigas väl (KA)
- Piratpartiet
- Förändring 2011
- Frihetspartiet – Finlands framtid

Insamlingsmetoder och uppgiftskälla

Statistikcentralen får primärmaterialet för valen ur justitieministeriets valdatasystem, vars tekniska utförande sköts av Tieto Abp.

1.3 Lagar, förordningar och rekommendationer

Statistikcentralens uppgift är att sammanställa statistik över samhällsförhållanden (lag om Statistikcentralen 24.1.1992/48). Statistiken omfattar också valstatistiken. Enligt Statistikcentralens arbetsordning framställs valstatistiken av enheten för individstatistik (Statistikcentralens arbetsordning, TK-00-1469-00).

2. Metodbeskrivning

Statistiken baserar sig på ett totalmaterial. Statistikens primärmaterial baserar sig på justitieministeriets valdatasystem, som består av sex delsystem:

1. Basdatasystemet, med uppgifter om bl.a. valkrets-, kommun- och röstningsområdesindelningar samt om valmyndigheterna;
2. Systemet med data om röstningsställena (registret över röstningsställen), som innehåller uppgifter om alla allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen;
3. Rösträttssystemet (rösträttsregistret), till vilket Befolkningsregistercentralen plockar ut uppgifterna om alla röstberättigade den 46:e dagen före valdagen. Till rösträttsregistret förs de uppgifter om varje röstberättigad (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe), som ingick i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen. Rösträttsregistret vinner laga kraft kl. 12 den 12:e dagen före valdagen;
4. Kandidatdatasystemet (kandidatregistret), i vilket följande uppgifter om varje kandidat antecknas: namn, kandidatnummer, yrke, hemkommun och parti/valmansförening (som uppställt kandidaten) och personbeteckning;
5. Det centraliserade räkningssystemet, till vilket valkrets nämnderna och kommunala centralvalnämnder levererar uppgifterna om valresultatet;
6. Statistik- och datatjänstsystemet, med hjälp av vilket uppgifterna om valresultatet och övriga statistikuppgifter förmedlas till massmedierna och Statistikcentralen.

Statistikcentralens valdatasystem består av följande fyra valfiler: områdesfilen, partifilen, kandidatfilen och kandidatregistret.

Bakgrundsanalys av röstberättigade, kandidater och invalda

Analysen baserar sig å ena sidan på det landsomfattande kandidatregistret (justitieministeriet) och resultaten av den preliminära rösträkningen och å andra sidan på uppgifterna i Statistikcentralens sysselsättningsstatistik.

3. Riktighet och exakthet

Materialet i valstatistiken baserar sig på justitieministeriets valdatasystem och på de uppgifter som valmyndigheterna levererat, som kan anses vara tillförlitliga.

4. Tidsenlighet och rättidighet

De fastställda uppgifterna avviker alltid i någon mån från siffrorna i förhandsstatistiken. Förhandsresultatet efter valnatten står till användarnas tjänst till dess att ett fastställt resultat erhålls.

Resultaten ändras till alla delar efter att det fastställda resultatet erhållits: efter röstningsområde, kommun, valkrets, parti samt ifråga om antalet röster för alla kandidater och för de invalda, vilket innebär att t.o.m. deras inbördes ordning kan ändras.

5. Tillgänglighet och transparens

Förhandsuppgifterna publiceras på internet, i StatFin-tjänsten samt på statistiksidan Riksdagsval, så snabbt som möjligt. Valuppgifterna efter kommun och röstningsområde (från år 2003) samt antalet röster för de invalda förs in i StatFin-tjänsten.

På statistiksidan Riksdagsval publiceras offentliggöranden på tre språk (finska, svenska och engelska) och tabeller gällande det aktuella valet samt tidsserietabeller. Det andra materialet, dvs. de slutliga uppgifterna levereras till Statistikcentralen efter att valresultatet fastställts. De fastställda uppgifterna, som motsvarar den preliminära statistiken, publiceras på internet efter det att valresultatet fastställts och uppdateras i StatFin-tjänstens databaser.

I den avgiftsbelagda regionala databasen ALTIKA finns det uppgifter om resultaten i riksdagsvalen fr.o.m. år 1983.

6. Jämförbarhet

I statistiken används den kommunindelning som gäller valåret. Den nya statistiska kommungrupperingen (urbana kommuner, tätorts- och landsbygdskommuner) började användas år 1999. Innan dess grupperades kommunerna på följande sätt: städer och övriga kommuner. De ändringar i valkretsar och kommuner som skett mellan valen har beaktats i sådan statistik som har jämförelseuppgifter i förhållande till resultaten från tidigare val.

På statistiksidan Riksdagsval presenteras uppgifter om valresultatet som tidsserietabeller fr.o.m. år 1908. Preliminär statistik över Riksdagsvalen har publicerats på internet på statistiksidan sedan år 1995. Dessutom finns det en tidsserie över Riksdagsvalen i StatFin-tjänsten fr.o.m. 1983 (Obs! Från år 2003 också uppgifter efter röstningsområde).

7. Tydlighet och konsistens samt dokumentering

Justitieministeriet publicerar allmän information om de olika valen, det landsomfattande kandidatregistret och uppgifter om valresultatet på sina webbsidor (www.vaalit.fi). Justitieministeriets valresultat för förhandsväljarnas del avviker från Statistikcentralens uppgifter, eftersom uppgifterna fastställs utgående från olika grunder:

- Justitieministeriet räknar antalet förhandsväljare av antalet röstberättigade
- Statistikcentralen räknar antalet förhandsväljare av alla väljare

De indelningar som använts i statistiken finns på Statistikcentralens webbsidor.

Förfrågningar

Kimmo Moisio (09) 1734 3239

Jaana Asikainen (09) 1734 3506

Ansvarig statistikdirektör:

Jari Tarkoma

vaalit@stat.fi

http://tilastokeskus.fi/til/evaa/index_sv.html

Källa: Riksdagsvalet 2011, preliminär data, Statistikcentralen